

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 633

van **BRUNO TOBBACK**

datum: 23 januari 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Baggerwerken Durme - Stand van zaken

Het waterpeil van het kanaal Gent-Terneuzen werd enkele jaren geleden met één meter opgetrokken om grotere schepen door te laten naar de haven van Gent. Daarvoor wordt water opgepompt uit het gebied van de polder Sinaai-Daknam en via de Stekense Vaart en de Moervaart naar het kanaal Gent-Terneuzen afgevoerd. Maar bij massale regenval kan niet al het water via die weg afgevoerd worden, en moet het via de Moervaart en de Durme naar de Schelde gepompt worden. Die situatie veroorzaakt overstromingsrisico's omdat de Durme tussen Lokeren en de monding in de Schelde grotendeels dichtgeslibd is.

Om het overstromingsrisico tegen te gaan, werd er een gloednieuw pompstation gebouwd ter hoogte van het Molsbroek in Lokeren. Op het infobord naast het nieuwe pompgebouw staat beschreven hoe alles theoretisch zou moeten werken. Maar in de praktijk werkt de pomp al jaren niet. Het water dat wordt opgepompt kan immers niet in de richting van de Schelde worden geduwd, omdat de Durme bijna volledig dichtgeslibd is. De vergunningen om de Durme te baggeren, worden niet verleend. Het gevolg is dat Sinaai, Puivelde en Daknam zeer kwetsbaar zijn voor overstroming bij uitzonderlijke regenval.

1. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het baggeren van de Durme?
2. Kan de minister de historiek met betrekking tot de vergunningen voor de baggerwerken toelichten?
3. Wanneer zullen deze baggerwerken uitgevoerd worden?
4. Hoe beoordeelt de minister de kwetsbaarheid van de regio voor overstromingen bij hevige regenval?
5. Zal de minister nog andere initiatieven nemen om de overstromingsgevoeligheid van de regio te beperken? Zo ja, welke en binnen welke termijn?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhal Demir (374), Lydia Peeters (633)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 633 van 23 januari 2023

van **BRUNO TOBBACK**

1. Tussen 2012 en 2017 werden onderhoudsbaggerwerken uitgevoerd in de Beneden-Durme tussen de monding in de Zeeschelde in Temse en Hamme en de brug in de N446 in Waasmunster.

De resterende onderhoudsbaggerwerken tot aan de dam in Lokeren werden aanbesteed in 2018 en startten in 2019 maar moesten worden stopgezet na vernietiging door de Raad voor Vergunningsbetwistingen van de omgevingsvergunning voor de renovatie van het gecontroleerd overstromingsgebied Potpolder IV in Waasmunster. Potpolder IV grenst aan het te baggeren traject en moet gelijktijdig met de onderhoudsbaggerwerken worden gerenoveerd wegens de zeer slechte staat van de dijken.

2. De omgevingsvergunningsaanvraag voor het project "Beneden-Durme te Waasmunster, Zele en Lokeren – Onderhoudsbaggerwerken en renovatie van het GOG Potpolder IV" werd volledig en ontvankelijk verklaard door het departement Omgeving op 30 juli 2018. De omgevingsvergunning werd verleend op 11 september 2019. Op 9 oktober 2019 heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid bevolen van de omgevingsvergunning na een verzoekschrift dat werd ingediend op 27 september 2019. De Raad oordeelde dat de gevraagde handelingen een significante impact hebben op ruimtelijk kwetsbaar gebied, waardoor het noodzakelijk is om eerst een ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken.

De procedure tot het vaststellen van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is lopende. De startnota werd goedgekeurd door de Vlaamse regering en van 29 maart tot 27 mei 2022 heeft het Departement Omgeving een publieke raadpleging over de startnota voor het GRUP Durmevallei fase 2 georganiseerd. Het is de ambitie om het ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast te stellen binnen deze legislatuur.

3. Nadat het GRUP definitief is vastgesteld zal opnieuw een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Pas nadat de omgevingsvergunning onherroepelijk is kan een nauwkeurige planning opgemaakt worden.
4. De nieuwe kaarten van de overstromingsgevoelige gebieden, die sinds 1 januari 2023 de informatieplicht ondersteunen, tonen duidelijk de locaties die risico kunnen lopen op waterschade. Bij de inschatting van de overstromingskans wordt er rekening gehouden met overstromingen vanuit de waterlopen en met overstromingen door intense neerslag. Deze kaarten kunnen geraadpleegd worden op www.waterinfo.be/informatieplicht.
5. Na de overstromingen van januari 2016 in deze regio werden er in samenwerking tussen de verschillende waterbeheerders noodscenario's gedefinieerd die in een crisissituatie de druk op de waterlopen en dus de risico's op kritieke wateroverlast zouden kunnen verminderen. Deze maatregelen bevatten onder andere het bijsturen van de afvoer ter hoogte van Evergem en Terneuzen, het afschakelen van pompgemalen en het inschakelen van tijdelijke overstromingsgebieden. Deze maatregelen werden al meermaals toegepast.

Naast deze noodmaatregelen zijn ook structurele maatregelen nodig, zoals onderhoudsbaggerwerken om de watervoerende capaciteit van de Beneden-Durme te verhogen en de renovatie van het gecontroleerd overstromingsgebied Potpolder IV die noodzakelijk is om het waterpeil op de Beneden-Durme voldoende laag te houden zodat de Moervaart/Boven-Durme kan worden ontlast en de diverse zijwaterlopen in alle omstandigheden kunnen blijven ontwateren richting de Beneden-Durme.

De overstromingsgevoeligheid van de ruimere regio kan slechts worden verhoogd bij volledige realisatie van de projecten van het geactualiseerde Sigmaplan. De uitvoering hiervan gebeurt gefaseerd en is o.a. afhankelijk van de timing van de voorbereidende (vergunnings)procedures.

Ook worden andere oplossingen onderzocht om de waterberging beter af te stemmen op het landgebruik. Zo werd voor het gebied Moervaart-Zuidlede bijvoorbeeld een raamovereenkomst afgesloten met alle betrokken partners (gemeenten, landbouw, natuur, ...). Eén van de doelstellingen geformuleerd in de raamovereenkomst is de waterhuishouding in het gebied te verbeteren. In uitvoering van deze afspraak werden door de VMM, met het recent vernieuwde oppervlaktewatermodel voor de waterlopen in deze regio, scenario's doorgerekend waarbij de mogelijkheden om de waterberging beter af te stemmen op het landgebruik (landbouw, natuur,...) onderzocht werden. De bedoeling is om deze mogelijkheden voor waterberging verder te concretiseren in het kader van het lopende landinrichtingsproject.